

4. ภาวะและแนวโน้มเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2552 เสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทยปรับตัวดีขึ้น ตามทิศทางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและอุปสงค์ในประเทศ ซึ่งส่งผลให้ผลประกอบการของภาคธุรกิจและรายได้ของภาคครัวเรือน รวมถึงคุณภาพของสินเชื่อสถาบันการเงินมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม มาตรการการเงินโลกยังคงมีความผันผวนค่อนข้างมากโดยเฉพาะในไตรมาสที่ 4 จากการเลื่อนชำระหนี้ของกลุ่ม Dubai World และการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของหลายประเทศ ทั้งนี้ แม้ผลกระทบดังกล่าวต่อเสถียรภาพการเงินของประเทศอื่นๆ รวมถึงไทยจะอยู่ในวงจำกัด แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลาและความเข้มแข็งของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในระยะต่อไปได้

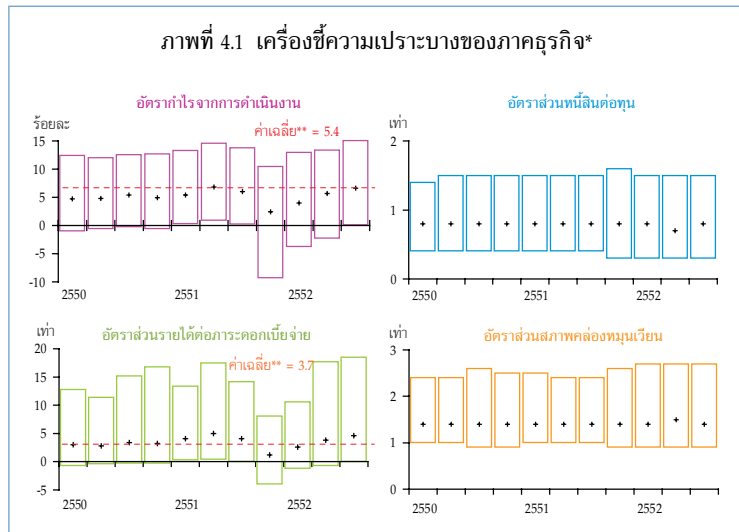
ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2552 ผลประกอบการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ไม่ใช่สถาบันการเงินส่วนใหญ่ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและอุปสงค์ในประเทศ โดยความสามารถในการทำกำไรและความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในเกณฑ์เข้มแข็ง สะท้อนจากอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) และอัตราส่วนรายได้ต่อภาระดอกเบี้ยจ่าย (Interest Coverage Ratio) ที่ปรับสูงขึ้นใกล้เคียงกับช่วงก่อนวิกฤตในปีก่อนหน้า

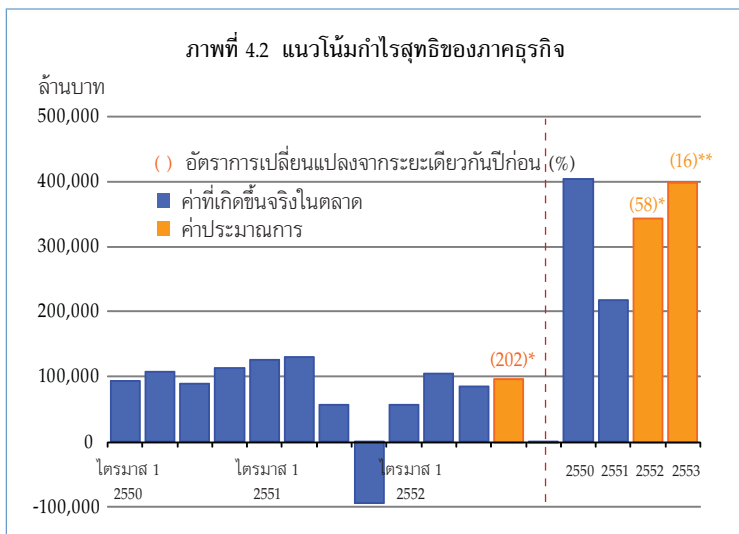
ในระยะต่อไป แม้ความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของภาคธุรกิจจะบรรเทาลง ดังจะเห็นได้จากผลสำรวจความเห็นของสมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (SAA Consensus) ที่คาดการณ์ว่าผลกำไรสุทธิเฉลี่ยของบริษัทจดทะเบียนฯ ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2552 และในปี 2553 จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 202 และร้อยละ 16 ตามลำดับ ตามทิศทางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในประเทศที่ได้รับแรงกระตุ้นจากมาตรการของภาครัฐเป็นสำคัญ แต่การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่

ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2552 ผลประกอบการของภาคธุรกิจส่วนใหญ่ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากไตรมาสก่อน ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและอุปสงค์ในประเทศ

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อเสถียรภาพภาคธุรกิจในระยะต่อไปได้แก่ ความยั่งยืนในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ปัญหาบาทบาท ราคา น้ำมัน และความไม่สงบทางการเมือง

หมายเหตุ: * รูปสี่เหลี่ยมแสดงช่วง Interquartile โดยขอบล่างและขอบบน คือ ค่า Percentile ที่ 25 และ 75 ตามลำดับ สัญลักษณ์ + แสดงค่ามัธยฐาน (Median)
 ** ค่าเฉลี่ยไตรมาส 1 ปี 2540 - ไตรมาส 3 ปี 2552
 ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนธันวาคม 2552
 ** ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2552
 ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์
 โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

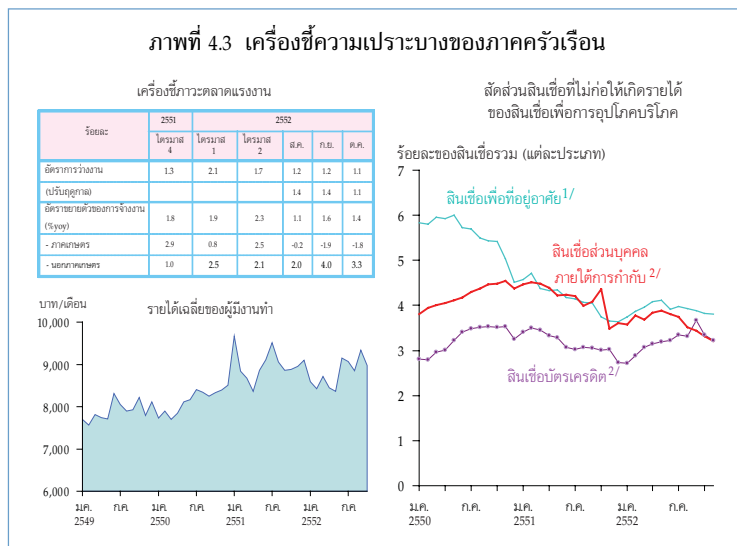
ยังคงอ่อนแอเปราะบาง เห็นได้จากการประกาศเลื่อนชำระหนี้ของกลุ่มธุรกิจ Dubai World และการที่เศรษฐกิจของหลายประเทศ เช่น กรีซ สเปน และเม็กซิโก ถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตจากปัญหาหนี้สาธารณะที่อยู่ในระดับสูง ตลอดจนจนปัญหาภายในประเทศ ทั้งกรณีโครงการลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดที่อาจหยุด

ชะงักลง ความไม่สงบทางการเมือง รวมทั้งปัญหาราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จะถือเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อเสถียรภาพภาคธุรกิจในระยะต่อไป

ภาคครัวเรือน

ความเสี่ยงต่อรายได้และการมีงานทำของภาคครัวเรือนปรับลดลง โดยข้อมูลในเดือนตุลาคม 2552 ชี้อัตราการว่างงานที่ปรับฤดูกาลแล้วอยู่ที่ร้อยละ 1.1 ลดลงต่อเนื่องจากร้อยละ 1.4 ในช่วงสองเดือนก่อนหน้า ขณะที่การจ้างงานนอกภาคเกษตรและรายได้เฉลี่ยของผู้มีงานทำมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง ตามความต้องการแรงงานที่เพิ่มขึ้นในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัว

ความเสี่ยงต่อการมีงานทำของปรับลดลงจากความต้องการแรงงานที่เพิ่มขึ้น

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ: 1/สินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์
2/รวมสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์และนิติบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายได้ของภาคครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวช่วยให้ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนปรับตัวดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL Ratio) และสัดส่วนสินเชื่อกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างชำระ 1-3 เดือน) ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อบัตรเครดิตที่ปรับลดลง อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไป คณะกรรมการฯ ประเมินว่า ความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของภาคครัวเรือนจะยังคง

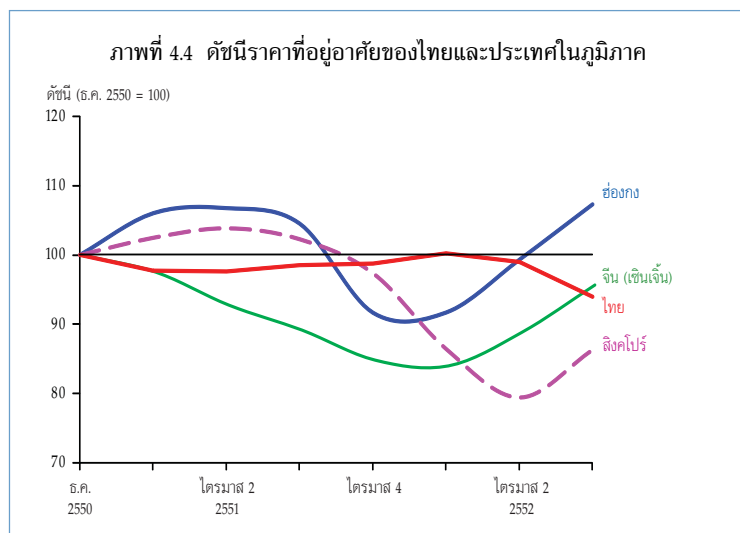
ความสามารถในการชำระหนี้ของภาคครัวเรือนปรับตัวดีขึ้น

เชื่อมโยงกับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ความสามารถในการชำระหนี้ของภาคครัวเรือนอาจได้รับผลกระทบจากค่าครองชีพที่เร่งตัวขึ้นบ้าง

ภาคอสังหาริมทรัพย์

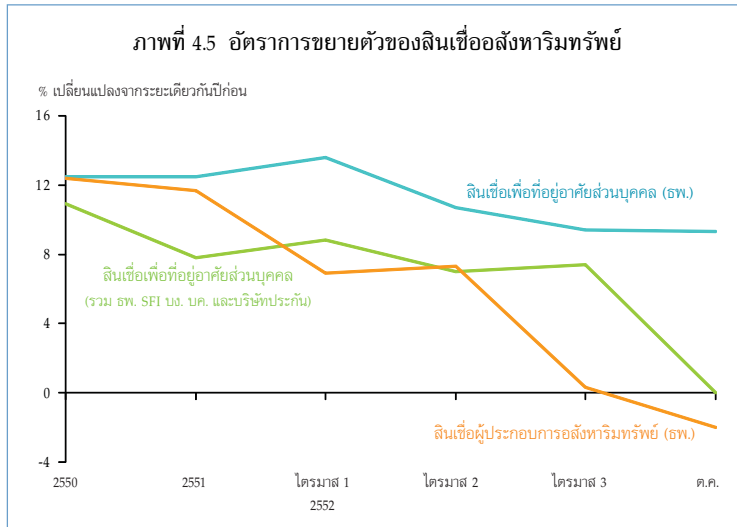
ความเสี่ยงของการเกิดฟองสบู่ในตลาดอสังหาริมทรัพย์ยังคงอยู่ในระดับต่ำ

ยอดขายอสังหาริมทรัพย์ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2552 เพิ่มขึ้นจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้นตามแนวโน้มการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ประกอบกับมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของภาครัฐ ทั้งมาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้ของผู้ซื้อที่อยู่อาศัยในปี 2552 ตลอดจนการลดค่าธรรมเนียมการโอนและการลดอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะที่จะสิ้นสุดลงในสิ้นเดือนมีนาคม 2553 ส่งผลให้ผู้บริโภคส่วนหนึ่งตัดสินใจเร็วขึ้น ในการซื้อที่อยู่อาศัยเพื่อรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ ประเมินว่า อุปสงค์เพื่อที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวยังคงเป็นอุปสงค์ที่แท้จริง (Real Demand) ขณะที่ความต้องการซื้อเพื่อเก็งกำไร (Speculative Demand) ยังมีน้อย^{1/}

ที่มา: CEIC และ REIC โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

^{1/} สอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ตามโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและธุรกิจระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและนักธุรกิจ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับด้านอุปทาน ขยายตัวสอดคล้องกับภาวะอุปสงค์ โดยในช่วงที่ผ่านมาผู้ประกอบการเร่งก่อสร้างที่อยู่อาศัยให้เสร็จทันก่อนมาตรการทางภาษีจะสิ้นสุด นอกจากนี้ ภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มว่าจะฟื้นตัวเป็นลำดับ ทำให้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งเริ่มกลับมาลงทุนในโครงการใหม่ หลังจากที่ชะลอการลงทุนไปในช่วงครึ่งแรกของปี 2552

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ประเมินว่าโอกาสที่จะเกิดฟองสบู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ แม้ราคาที่อยู่อาศัยของหลายประเทศในภูมิภาคจะเริ่มปรับสูงขึ้นสู่ระดับในช่วงก่อนวิกฤต แต่ดัชนีราคาที่อยู่อาศัยของไทยยังคงปรับลดลง นอกจากนี้ การปล่อยสินเชื่ออย่างระมัดระวังของสถาบันการเงิน ทำให้ปัจจัยเร่งภาวะฟองสบู่จากด้านสินเชื่อมีค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตาม แม้ในปัจจุบันยังไม่พบสัญญาณที่ชัดเจนแต่ภาวะการเงินที่ผ่อนคลายมากเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับการที่เศรษฐกิจกลับเข้าสู่ช่วงขาขึ้น อาจเพิ่มโอกาสของการเกิดภาวะฟองสบู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ได้

อย่างไรก็ดี ภาวะการเงินที่ผ่อนคลายมาเป็นระยะเวลาเวลานาน ประกอบกับเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวแข็งแกร่งขึ้น อาจเพิ่มโอกาสของการเกิดภาวะฟองสบู่ในระยะต่อไปได้

ผลการดำเนินงานและเงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์อยู่ในเกณฑ์เข้มแข็ง

ภาคสถาบันการเงิน

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์โดยรวมยังสะท้อนความเข้มแข็งของภาคธนาคาร โดยในไตรมาสที่ 3 ของปี 2552 ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีกำไรสุทธิ 23.5 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.4 จากไตรมาสก่อนหน้าจากภาระการกันสำรองที่ปรับลดลงตามแนวโน้มเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัวเป็นสำคัญ ขณะที่เงินกองทุนอยู่ในระดับสูง โดย ณ เดือนพฤศจิกายน 2552 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของระบบธนาคารพาณิชย์อยู่ที่ระดับร้อยละ 16.2 ปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 และสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ทางการกำหนดไว้ที่ร้อยละ 8.5 ค่อนข้างมาก ซึ่งทั้งหมดนี้ น่าจะช่วยให้ระบบธนาคารพาณิชย์สามารถรับมือกับปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ในอนาคตได้อันึ่ง สำหรับผลกระทบจากการเลื่อนการชำระหนี้ของกลุ่มธุรกิจ Dubai

ตารางที่ 4.1 เครื่องชี้วัดความแข็งแกร่งและความสามารถในการรองรับความเสี่ยงของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2552^{1/}

เครื่องชี้วัดหลัก (%)	2551			2552		
	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3
1. เงินกองทุน						
1.1 เงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง (8.50) ^{2/}	15.0	15.3	13.9	14.7	15.6	16.1
1.2 เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (4.25) ^{2/}	11.5	11.9	10.7	11.1	11.5	12.1
2. คุณภาพสินทรัพย์						
2.1 สินเชื่อจัดชั้นด้วยคุณภาพ (NPL) ต่อเงินให้สินเชื่อ	7.01	6.5	5.7	5.9	5.8	5.7
3. ความสามารถในการทำกำไร						
3.1 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยต่อปี (ROA)	1.2	1.2	1.0	0.9	0.9	1.0
3.2 รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ ^{3/} ต่อรายได้ขั้นต้น ^{4/}	72.1	73.9	74.1	70.9	69.5	69.2
3.3 ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้ขั้นต้น	52.2	53.5	55.2	58.0	55.8	55.5
4. สภาพคล่อง						
4.1 สินทรัพย์สภาพคล่อง ^{5/} ต่อสินทรัพย์ทั้งหมด	20.4	18.7	17.9	18.9	19.3	18.6
4.2 สินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้ระยะสั้น ^{6/}	27.4	24.4	23.6	24.8	25.5	24.8
จำนวนธนาคารพาณิชย์ (แห่ง)	14	14	14	14	14	14

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูล Peer Group ของธนาคารแห่งประเทศไทย

^{2/} อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่กำหนด

^{3/} รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ = รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล - ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

^{4/} รายได้ขั้นต้น = รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ + รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย

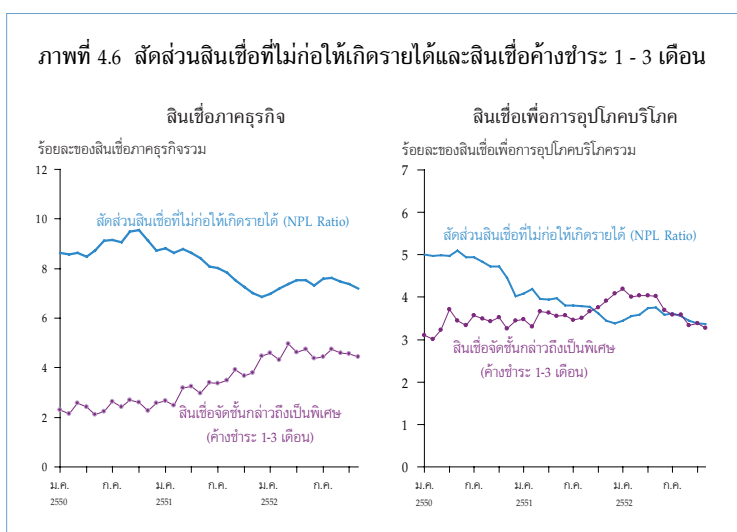
^{5/} สินทรัพย์สภาพคล่อง = เงินสดและเงินฝากธนาคาร + หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน + เงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิ

^{6/} หนี้ระยะสั้น = เงินรับฝาก

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

World ต่อระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ประเมินว่ามีอยู่เพียงเล็กน้อย เนื่องจากฐานะการลงทุนและสินเชื่อโดยตรง (Exposure) ของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยต่อกลุ่มธุรกิจดังกล่าวอยู่ในวงจำกัดมาก ขณะที่อาจมีผลกระทบโดยอ้อม จากการปล่อยสินเชื่อให้แก่บริษัทที่เข้าไปลงทุนและก่อสร้างในดูไบอยู่บ้าง ซึ่งคณะกรรมการฯ จะติดตามประเด็นนี้อย่างใกล้ชิดต่อไป

ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมาความเสี่ยงของภาวะเศรษฐกิจต่อคุณภาพสินเชื่อมีทิศทางที่ดีขึ้น สะท้อนจากอัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่ปรับลดลงต่อเนื่อง ทั้งในส่วนสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจและสินเชื่อเพื่อการบริโภคของครัวเรือน ขณะที่สัญญาณการฟื้นตัวชำระหนี้ซึ่งสะท้อนจากสัดส่วนสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างชำระ 1-3 เดือน) ก็ปรับตัวดีขึ้นเป็นลำดับเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจที่ยังคงเป็นความเสี่ยงหลักต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน โดยเฉพาะกรณีปัญหาการระงับโครงการลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ที่อาจส่งผลกระทบต่อตรงกับกลุ่มธุรกิจก่อสร้างและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง แม้ในเบื้องต้น ประเมินว่าผลกระทบทางตรงดังกล่าวจะมีอยู่ในวงจำกัด แต่ประเด็นดังกล่าวอาจส่งผลกระทบทางอ้อมผ่านความเชื่อมั่นและความยั่งยืนของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจได้

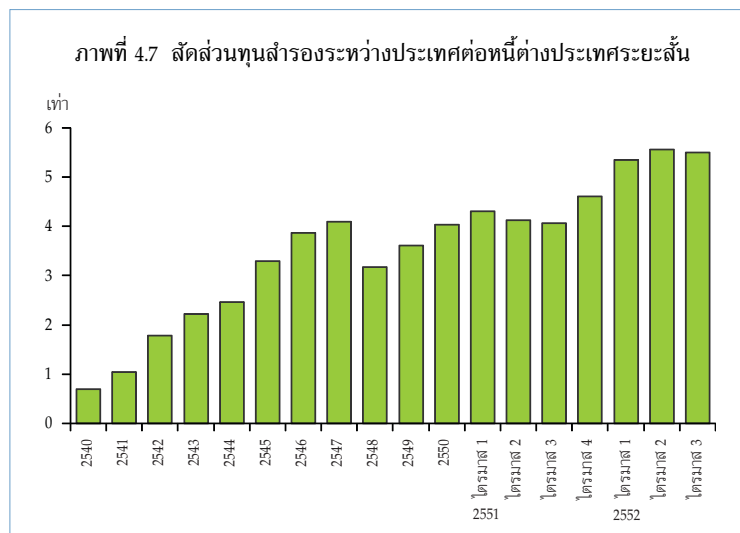

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคต่างประเทศ

เสถียรภาพด้านต่างประเทศ
อยู่ในเกณฑ์เข้มแข็ง

สำหรับเสถียรภาพภาคต่างประเทศของไทยยังอยู่ในเกณฑ์เข้มแข็ง สะท้อนจากระดับทุนสำรองระหว่างประเทศที่ยังอยู่ในระดับสูง โดย ณ เดือนตุลาคม 2552 สัดส่วนทุนสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้นอยู่ที่ 5.4 เท่า ซึ่งน่าจะช่วยรองรับความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจเห็นควรให้ติดตามภาวะเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศในระยะต่อไปอย่างใกล้ชิด เพราะตลาดการเงินโลกยังคงมีความผันผวน ดังเห็นได้จากการปรับตัวของตลาดอัตราแลกเปลี่ยนและตลาดหลักทรัพย์ต่อข่าวการประกาศเลื่อนชำระหนี้ของกลุ่ม Dubai World และการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของหลายประเทศที่ประสบปัญหาทางการคลัง ซึ่งสะท้อนว่าตลาดการเงินโลกยังคงมีความอ่อนไหวอยู่มาก อีกทั้งธุรกรรม Dollar Carry Trade จากสภาพคล่องที่มีอยู่มาก และอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำในสหรัฐฯ อาจส่งผลเพิ่มเติมต่อความผันผวนในตลาดการเงินโลกได้

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

โดยสรุป แม้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาจะมีความชัดเจนขึ้นและส่งผลดีต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินโดยรวมของประเทศมากขึ้น แต่คณะกรรมการฯ ยังคงเห็นว่า การฟื้นตัวทาง

เศรษฐกิจโลกในระยะต่อไป ยังคงเป็นไปในลักษณะที่ค่อนข้างเปราะบาง อีกทั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศยังมีปัจจัยเสี่ยงหลายด้าน ที่จะต้องติดตามพัฒนาการทางเศรษฐกิจเหล่านี้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ความกังวลต่อการเร่งตัวของราคาสินทรัพย์ในช่วงเศรษฐกิจขาขึ้น จะเป็นประเด็นที่คณะกรรมการฯ ให้ความสำคัญและเฝ้าระวังมากขึ้น ในระยะต่อไป